

הנדון:

לייל הגנרלים

ר "דרבי" הגדול בין קבוצת אלופי (המיל.) ובין גיבחרת העיתונאים היה, בלי ספק, האירוע הספורטאי הגדול ביותר של השבועות האחרונים. מחוץ לבית המשפט.

קבוצת (המיל.) הופיע בהרכב מלא ומרתק, וכללה דמויות שמוה זמן רב לא שיקחו ביד: עזר וייצמן (מיל.) כחלוץ ימני, מתי פלד (מיל.) כחלוץ שמאלי, ויויאן הרצוג (מיל.) באמצע, וכהנה וכהנה מלפנים ומאחור. סגן-מיל.) ותת-מיל.) ו- (מיל.) מישינה.

גם גיבחרת אבירי-העט הצטיינה בהרכב סגנוני ומפתיע: שתי טבת, סילבי קשת, פרשנים, כתבים מיוחדים, חוגים מדיניים, ומדלפים למיניהם.

העיתונאים פתחו בהתקפה. הם טענו שאלופי-ה- (מיל.) הם שהצניגו, בורים, פרימה דונות, בעלי-מלאכה משוחררים. האלופים נהגו כפי שלמדו בפור"ם — המתינו עד שכוחהמחץ של המיתקפה נחלש, ואז עברו להתקפת-נגד והבקיעו את מערך האויב.

הם טענו שהעיתונאים הם עמי ארצות, כסילים, חסרי-אחריות, ודועים-מפני-על-שום-דבר, כושלים מקצועיים שלא עברו מעולם לא בחינה או קורס.

כל צד הנחית מכות נאמנות על יריבו, אך לא הושגה הכרעה.

רית — שדום או שטחים? פלוני, שהוא מומחה גדול ללוחמת שר-יון, יכול לטעון שבתור טאנקיסט יש לו מה לומר גם בשאלה זו. כאיש-השריון, הוא יכול לומר שמבחינת האינטרס המ-צומצם של גייסות-השריון עדיף קו א' על קו ב'.

זה אחד הגורמים — אחד מרבים-רבים — שיש לקחתם בחשבון כשמדובר על הסדר-שולם. אך יש לפחות מאה גורמים אחרים, מהם חשובים יותר לאיך-ערוך, שי יש להביאם בחשבון באתו מעמד.

בוויכוח הגדול על סיפוח השטחים, על הסדר-שולם, על סיכוני המלחמה והשולם, חשובה דעתו של כלכלן, המבין את ה-מיגבלות הכלכליות של המשק הלאומי, לא פחות מדעתו של התותחן, המהשב טווחיירי. קולו של הדיפלומט, הבקי ב-מערכת יחסי-החוץ של המדינה, צריך להישמע יחד עם קולו של איש חיל-הים, המשקיף על הבעייה מבעד לפריס-קופ של צוללת.

הבעייה היא שכמה אלופי (מיל.) מתיימרים, כך נדמה, להיות בעלי איצטיה של סמכות לא בתוך קף התמחותם המיקצועית המצומצם צמת, אלא בתוקף עצם היותם קצינים משוחררים. הם סבורים כי התואר (מיל.) מקנה להם חוכמה עיקרית אוטומטית בכך עניין.

בוה הם נמצאים בחברה טובה. יש פרוי פסורים המאמינים כי התואר פרוי — למיקרו-ביולוגיה או לשפות אינדואירורי פיות עתיקות — מקנה חוכמה אוטומטית

להן בשוק בעליפה ובכתב, לעשות להן נפשות, ללכד אהדים למען הגשמתן, לה קים מפלגות, להתייצב לבחירות. הלוואי והיתה קיימת חברה איי דיאלית, שבה היו רק הטובים והחכמים ואציליהנפש נמשכים אל המדינאות ואז העיתונאות — למרבה הצער אין חברה כזאת — לא בארץ ולא בעולם כולו.

לכן יש להיזהר מפני הכללות — לכאן ולכאן. יש לשקול את דעתו של אדם — גם אם הוא אלוף, חבר-כנסת או עיתונאי — לפי רמתו של האיש, ולפי ערכה הס-גולי של הדיעה.

ש נקודה אחת בוויכוח שלגביה כדאי להעיר הערה נפרדת — מפני שהיא נוגעת, לדעתי, לטעם הטוב.

אדוף (מיל.) וייצמן

לאחרונה פשטה בארץ איני מציה שני שימוש בתוארים. מדוע חייב אדם לחתום על מאמר, אי להציג את עצמו בטלוויזיה, בתואר, פרוי-ספור" או "חבר-כנסת" או "אלוף" כש הוא מביע את דעתו על בעיות הביוב של ראי-שוץ-לציון?

כשאני קורא מאמר על תור הזהב ב-ספרד, חשוב לי לדעת כי הכותב הוא פרוי-ספור לדברי ימי הביניים. כש פלוני מתווכח בטלוויזיה על סדרי הכנסת, כדאי להזכיר שהוא חבר-כנסת. כשהר-יו מוסר על הרי-צאתו של פלוני על בעיות-בטחון, אין פסול בהגדרתו כאלוף-ה- (מיל.).

אך כשכך הנ"ל מדברים על עניינים שאינם שייכים לתחום התמחותם, כשהם מוכרים עניינות או כותבים מיכתב למען רבת על מכת העכברים — איזו משמעות יש להבלטת תואריהם, מלבד סנכויזם וזוגארי?

שמדובר על קצינים משוחררים, רגיי-טה נקודה זו שבעתיים. אהבנו את צה"ל, מפני שחסרו בו סממני המיליטריזם, הדידועים לשימצה בחו"ל. כנראה לצבא עממי, צבא-העם, הצטיין בצניעות קולקטיבית ו-צבאית, בגישה עניינית לתפקיד.

הופעתם של אלופים משוחררים, המפריחים את תואריהם כבאזרי נים צבעוניים, פוגעת בדמות צה"ל. היא מעוררת את הרושם שמתחילה להיווצר אצלנו כתיקצור נה, המתנשאת מעל דעם, התוי בעת לעצמה זכויות-יתר.

כל מי שיש לו מנייה במוסד זה ששמו צה"ל (ומי אין לו?) מתקומם אינסטינקטיבית נגד סממנים אלה. ואני בטוח שי רוב אלופי-המילואים, אם יתנו את דעתם על כך, ישימו קץ למינהג חדש זה.

מי שיש לו מה לומר, אינו זקוק לתואר (מיל.) כדי לתת תוקף לדבריו. ומי שאין לו מה לומר, שום עליהתאנה שד רגזה לא יסתיר את מערומיו.

כרומ עומדים מוד אדוף (מיל.) מתי פלד, הפרופסור יהושע אריאלי, חבר-הכנסת אברהם עופר והעירי תונאי עמוס קינן.

ומכיוון שלא ייתכן שכל אלה צודקים גם יחד, מסתבר כי רק חלק מן האלופים והפרופסורים והח"כים והעיתונאים צודקים, והאחרים טועים.

מי צודק ומי טועה — הרי זה עניין שד השקפה. בחברה דימוקריטית מחזיק הרוכ את דעתו של מי לקבל, וישפוט ההיסטוריון לאן הובילה הדיעה שנתקבלה.

יש אלופי- (מיל.) שאני קורא כל מילה היוצאת מתחת לעיטם, גם כשאני מסכים אף לאחת מהן. מפני שדרך מחשבתם רע-גנה, וכושר-מחשבתם רב.

ויש אלוף- (מיל.) שגורק מתפקידו הב-כיר אחרי שרשרת של ביויונות מפוארים, והמהלך מאז אימים על הארץ והעולם כהוגה-דיעות מדופלם. פעם, אחרי הרצאה בה ציטט מאה ואחד ספרים מקצועיים, השיב לו ידידי (שלא היה אפילו סגן-טוראי-בלתי-מוסמך): "התרשמתי עמוקות מהיקף ידיעותיך, אך אין צורך במאזו

אדוף (מיל.) הרצוג

ואחד ספרים כדי להגיע למסקנה שאליה הגעת. יש מצחצח-נעליים בכיכר מוגרבי שהגיעו לאותה מסקנה.

יד כאן — לגבי טענות העיתונאים כלפי האלופים, מה ביחס לטענות האלופים כלפי העיתונאים?

אחד האלופים- (מיל.) השיב על התקפת העיתונאים בחריפות קיצונית. הוא הזכיר את העובדה שאין אדם זקוק לשום תואר או רשיון כדי לעסוק בעיתונאות. מכל בעלי המקצועות החופשיים — רופאים, מהנדסי-סימ, עורכי-דין, רואי-חשבון, רוקחים, מר-רים — העתונאים הם היחידים המשוחררים מחובת השכלה פורמלית.

ונשאלת השאלה: האם זה סביר? האם אין יכולתו של העיתונאי להזיק, להשפיע לרעה, להרעיל נשמות, עולה על זו של חברי המקצועות האחרים?

שאלה סבירה, לכאורה. אך כי-פי רבת מיסודה.

אילו העז אותו אלוף להמשלך בדרך מחשבתו (כפי שעשה, בלי סי-ק, בשקט) היה מגיע לשאלה הבאה: יי מי שעולה בכוח ההרס שלו אף על העיתונאי — הפרי-ליטיקאי המקצועי, חבר-הכנסת, השר, איך זה יתכן שום תהליך של השכלה בחינה-הרשאה-תעוה לפוליטיקאים, אנשים המחליטים על חי-הם ומותם של מיליונים? **מחשבה זו מובילה בהכרח לי-דיקטטורה או אוליגרכיה — מישטר בו מתור מישחו לזורתו לעשוק בענייני-ציבור, בפירסום-דיעות, באיסוף-מידע.**

החברנו הדימוקרטי מבוססת על הי-חופש המוחלט של כל אדם לעסוק בענייני-ציבור, להציג את ידיעותיו, להטיף

אדוף (מיל.) עמית

בעניינים לאומיים. עסקני-מפלגות, שהגיעו לכנסת בזכות הצטיינותם באינטריגות סיעתיות או סבלנותם העילאית כאלפי אספות מפלגתיות, סבורים שידע עם ה-תואר ח"כ זכו במנת-עודף של הבנה מדוי-נית-איסטראטגית, ועל כולם עולים, כמרי-בן, העיתונאים, המשוכנעים בעליונותם ה-אינטלקטואלית המוחלטת על אלופים, פרוי-פסורים וח"כים גם יחד. בזכות יכולתם לנסח דברים בצורה מושכת, או להשיג מידע בעילות.

כל התביעות האלה הן מפוקי פקות.

ה חייד המקצועי הוא איש-מקצוע — טוב, רע או בינוני. כשם שיש פרוי-פסורים, חברי-כנסת, עיתונאים וכלכלנים טובים, רעים ובינוניים.

אילו היתה ההתמחות הצבאית מקנה חוכמה עילאית, כי אז היו כל האלופים (מיל.) צריכים להינבא בשפה אחת. אולם הקצינים המשוחררים חלוקים בדיעותיהם מן הקצה אל הקצה, כשם שמחולקים ביי-גם לבין עצמם הפרופסורים, הח"כים, ה-עיתונאים וכל שאר בני-התמחות.

אדוף (מיל.) עזר וייצמן, הפרוי-פסור יובל נאמן, חבר-הכנסת איי-פר הראל, העיתונאי הרצוג רוזני

י נדמה שבויכוח זה שני הצדדים צודקים, ואולי יותר נכון לומר ששני הצדדים אינם צודקים.

בוודאי אין לפסוד בסיטונות את זכותם של אלופים משוחררים להביע דיעות על ענייני חוץ וכי-טחון.

אמנם אמר קלאנסו שהמלחמה היא עניין רציני מדי, מכדי להשאירו בידי הנגרלים. אולם אפילו קלאנסו המיסכן, שסחב על גבו קופת שרצים של גנרלים צרפתיים בלתי-מוכשרים, לא טען כי אין לשמוע דעת גנרלים על ענייני מלחמה. לאלופים שהשתתפו בשיבות מטכ"ל, או שהתמחו בסוגים של לוחמה וכלי-נשק, בוודאי יש נסיון המאפשר להם לא פעם לתרום תרומה עניינית לוויכוח. יש מישקל רב לדבריו של אלוף (מיל.) מתי פלד על מערכות ביצורים ותפיסות איסטרא-טגיות, ולא הייתי מיעץ לאיש לזלזל ב-דבריו של אלוף (מיל.) עזר וייצמן על נתוני הלוחמה האווירית.

מכיוון שכך ויכוח מדיני בארץ מושפע עיידיו גורמים צבאיים, יש לקדם בכרבה את העובדה שמי-ש פר ניכר של אלופים משוחררים מסוגלים עתה להשתתף באופן חופשי בוויכוח, אישי-אישי לפי הש-קפתו הפרטית.

העדרם של אלופים משוחררים בולט בכנסת, ובייחוד בוועד-החוקי-הביטחון. וזהי אחת הסיבות לחסור ויכוח ופיקוח פרלמנטרי ממשיל על תקציבי-הביטחון הדי-ענקי. במציאות של ישראל, דרוש אלוף כדי לקצץ את כנפי הביזבוז של מערכת הביטחון.

יהלום חותך יהלום, ואדוף חותך תקציבו של אדוף.

ש מישקל לדעתם של רופאים על ענייני רפואה, של מהנדסים על ענייני-ני הנדסה, של אלופים על ענייני צבא. **השאלה היא: איזה מישקל יש לדעתם של אלופים כאשר הם יוצג-אים מן התחום הצר של התמחותם המיקצועית?**

למשל, כשהם משתתפים בווי-כוח הגדול על הכרירה ההיסטורי-